

retouradres: Postbus 49, 3000 AA Rotterdam

Colleges van B&W gemeenten Gorinchem, Molenlanden,
Hardinxveld-Giessendam, Vijfheerenlanden, West-Betuwe

cc Provincies Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland

Stedin Netbeheer B.V.

Blaak 8

3011 TA Rotterdam

088 896 39 63

www.stedin.net

KvK Rotterdam 24289101

Datum 3 april 2024
Onderwerp Uitkomst onderzoek congestiemanagement
Alblasserwaard-Oost, Vijfheerenlanden en West
Betuwe-Noordwest

Behandeld door Dhr. M. Bijl

Geacht college,

Op 2 oktober 2023 kondigde Stedin congestie aan bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM) voor afname (verbruik) van elektriciteit in het gebied Alblasserwaard-Oost, Vijfheerenlanden en West Betuwe-Noordwest, waaronder uw gemeente of een deel daarvan valt. Vanaf die datum plaatsen wij nieuwe of extra aanvragen voor transportvermogen van grootverbruikklanten op een wachtlijst, tenminste tot de netcapaciteit is uitgebreid. Stedin deed onderzoek naar het inzetten van congestiemanagement (tegen een vergoeding terugbrengen stroomverbruik tijdens piekmomenten) ter overbrugging van deze periode en publiceert de resultaten op 4 april 2024.

De conclusie van het onderzoek is dat er potentiële flexibiliteit is geïdentificeerd. Dit stelt ons mogelijk in staat om de stabiliteit van het net voor een langere periode te waarborgen. Deze potentie moet in de komende periode omgezet worden in contracten en verder worden uitgebreid. Mochten we niet in staat zijn om de benodigde flexibiliteit te contracteren dan zullen we, om het net stabiel te houden, aanvullende maatregelen moeten treffen. In een dergelijk scenario moeten we overwegen om een meer dwingende aanpak te hanteren. Het tijdstip waarop we deze maatregel moeten implementeren is afhankelijk van de omvang van de gecontracteerde flexibele capaciteit en de belasting van het net. Na de zomer van 2024 evalueren we de situatie en beoordelen we of het nodig is om een dwingend beleid te implementeren om de betrouwbaarheid van het netwerk te waarborgen. Stedin onderzoekt de komende maanden enkele technische oplossingen die mogelijk ook ruimte op het net kunnen bieden tot de structurele oplossing gereed is. In deze brief en in het bijgevoegde onderzoeksrapport leest u meer.

Oorzaak congestie in deze regio

De congestie wordt veroorzaakt door piekbelasting als gevolg van groeiend stroomverbruik door grootverbruikklanten, huishoudens en kleine bedrijven. Dit komt doordat zij hun warmtevraag versneld verduurzamen met een warmtepomp, laadpaal of e-boiler. De piekmomenten waarop veel stroom wordt afgenomen zijn in de ochtend tussen 06.00 en 10.00 uur en in de avond tussen 16.00 en 21.00; voornamelijk in de herfst- en wintermaanden. We verwachten dat deze versnelling de komende jaren door zal zetten en voorzien bijna een verdriedubbeling van de vraag naar elektriciteit tot 2031. Rekening houdend met dit tempo, gaat de gevraagde transportcapaciteit al in 2026 over de grenzen van het elektriciteitsnet in uw regio. In geval van een storing en tijdens koude dagen brengt dit een hoger risico op langdurige onderbrekingen met zich mee doordat netonderdelen overbelast raken. Om dit te voorkomen hebben wij volgens de huidige inzichten 74MW aan flexibel vermogen nodig voor de periode tot het elektriciteitsnet is uitgebreid. Wij breiden het elektriciteitsnet op meerdere plaatsen uit en doen onderzoek naar tussentijdse technische oplossingen. De structurele netuitbreiding is naar verwachting in 2031 gereed.

Veel flexibel vermogen gevonden; meer nodig voor borging betrouwbaarheid elektriciteitsnet

In ons onderzoek of congestiemanagement mogelijk is, hebben we ca. 100 grootverbruikklanten met een transportvermogen voor afname (verbruik) groter dan 1MW benaderd. We hebben 16 klanten geïdentificeerd die de mogelijkheid hebben flexibel vermogen te bieden. Het totale vermogen hiervan bedraagt 37MW. We zijn in gesprek met deze klanten om het flexibel vermogen te contracteren. Hoewel 37MW een aanzienlijk potentieel vermogen is, is de ruimte die hier mogelijk mee ontstaat nodig om langer de leveringszekerheid van elektriciteit te blijven borgen. En om te voorzien in de gestegen en verder stijgende vraag naar transportcapaciteit door kleinverbruikers. De inzet van flexibel vermogen en de daardoor beschikbare capaciteit biedt daarmee helaas

geen mogelijkheden voor klanten op de wachtlijst. Ook nieuwe of extra aanvragen plaatsen wij op de wachtlijst. Daarnaast is er meer flexibel vermogen nodig om de periode tot de netuitbreiding gereed is, te overbruggen.

Volgende fase congestiemanagement

Naast de potentiële 37 MW waarover wij in gesprek zijn, is mogelijk nogmaals 37MW (totaal 74MW) flexibel vermogen van grootverbruikklanten nodig. Met de technische oplossingen die wij onderzoeken kunnen we dit vermogen mogelijk reduceren. Met de huidige inzichten, bereiken we in 2026 voor het eerst de grenzen van het elektriciteitsnet in uw regio. In het geval we onvoldoende flexibel vermogen contracteren, zien we ons genooddakt over te gaan op de volgende fase van congestiemanagement. Daarin worden bedrijven, die voldoen aan bepaalde criteria, verplicht om deel te nemen. Dit is de fase 'verplicht bod' en is onderdeel van marktgebaseerd congestiemanagement. De klant bepaalt tegen welk bod hij minder elektriciteit wil verbruiken. Stedin beoordeelt de bieding en als deze positief is komen we tot een contract. Daarin leggen we vast hoeveel flexibel vermogen de klant aanbiedt en tegen welke voorwaarden. In uw gemeente kan de situatie ontstaan dat we in het derde kwartaal van 2024 overgaan op deze fase.

Als dit onverhoopt niet tot voldoende resultaat leidt, dan ziet Stedin zich genooddakt om zelf de marktconforme prijs te bepalen en deze op te leggen aan enkele gebruikers: niet-marktgebaseerd congestiemanagement. Uiteraard doen wij ons uiterste best om deze meer dwingende vormen van congestiemanagement te voorkomen.

Technische oplossingen

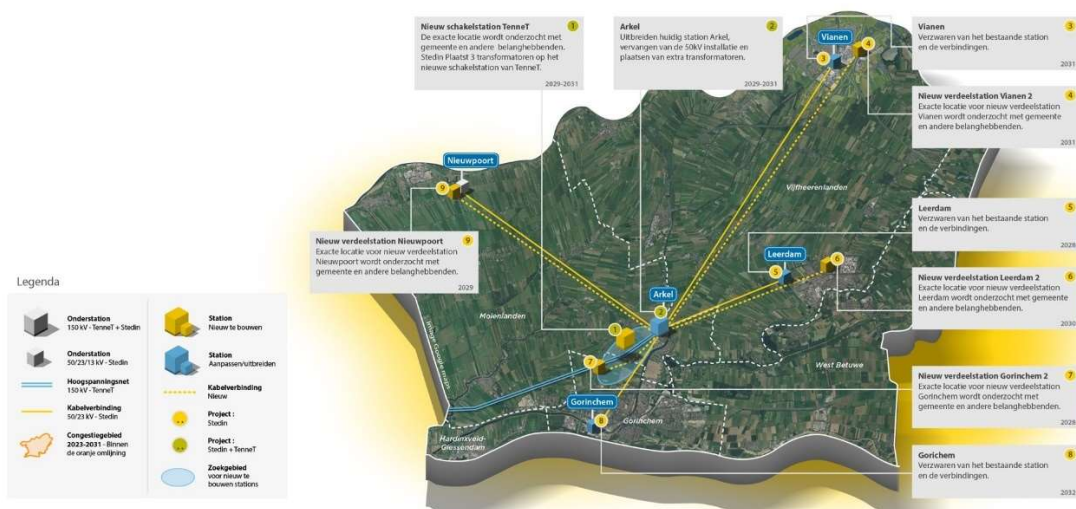
Naast de inzet van flexibel vermogen, onderzoeken wij technische oplossingen die meer ruimte kunnen bieden op het stroomnet in de regio. We onderzoeken:

- samen met landelijk netbeheerder TenneT technische mogelijkheden om de restcapaciteit van de bestaande verbinding tussen twee stations beter te benutten;
- optimalisatie van het hoofdstation en waar we componenten zwaarder kunnen belasten;
- de mogelijkheid om vermogen tijdelijk over te hevelen van station Gorinchem naar station Merwede.

Na de zomer van 2024 hebben we inzichtelijk of en welke van deze oplossingen mogelijk zijn en hoeveel netcapaciteit het oplevert. Tegen die tijd weten we ook met meer zekerheid in welke mate flexibiliteit nodig is om de betrouwbaarheid van het net te borgen. Flexibel vermogen blijft gedurende de congestieperiode gewenst om ruimte te maken voor nieuwe of extra aanvragen voor transportvermogen.

Verzwarend en netuitbreiding naar verwachting in 2031 gereed

Om de structurele congestie op te heffen en het net toekomstbestendig te maken, is op meerdere plaatsen uitbreiding van het elektriciteitsnet nodig: zowel in het middenspanningsnet van Stedin als in het hoogspanningsnet van TenneT. Zo verzwaren wij de komende jaren de stations Arkel, Gorinchem, Leerdam en Vianen. Daarnaast bouwen wij vier nieuwe stations: in Gorinchem, Leerdam, Vianen en Nieuwpoort. We leggen veel nieuwe kabels aan, in sommige gevallen met een tracé van 20 meter breedte of meer. Deze totale verzwaring biedt straks 250 MVA extra transportvermogen voor de regio. Dit is vergelijkbaar met meer dan zes keer de afnamecapaciteit van de stad Gorinchem. We investeren hierin circa 240 miljoen euro. De werkzaamheden ronden we naar verwachting in 2031 af. We zijn hierover met de betrokken gemeenten in constructief overleg om de benodigde ruimte en vergunningen tijdig te verkrijgen.

Vervolg en actuele informatie

De komende maanden richten wij ons op het contracteren en vinden van flexibel vermogen. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheden van tussentijdse technische oplossingen. Wij houden u op de hoogte van de uitkomsten hiervan. Wij verwachten na de zomer van 2024 inzichtelijk te hebben of de overgang naar verplicht congestiemanagement nodig zal zijn. Indien gewenst lichten we dit dan persoonlijk aan u toe. Actuele informatie over de situatie in het gebied Alblasserwaard-Oost, Vijfheerenlanden en West Betuwe-Noordwest en het onderzoeksrapport zijn te vinden op www.stedin.net/provincie-zuid-holland.

Met vriendelijke groet,

Maarten Bijl
Regiodirecteur Zuid-Holland